

442

Besluit van 19 juli 1991 tot wijziging van het Besluit mobilisatievrijstelling reserve-personeel en het Besluit vrijstelling herhalingsoefeningen reserve-personeel

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Defensie van 7 maart 1991, Directie Juridische Zaken, nr. C 91/235;

Gelet op artikel 6 van de Wet voor het reserve-personeel der krijgsmacht 1985 (Stb. 1989, 592);

De Raad van State gehoord (advies van 24 juni 1991, nr. W07.91.0123);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Defensie van 15 juli 1991, Directie Juridische Zaken, nr. C 91/235;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Besluit mobilisatievrijstelling reserve-personeel (Stb. 1956, 469)¹ wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «(Stb. 619)» gewijzigd in: (Stb. 1989, 592).
2. Het tweede lid komt te luiden:
 2. In dit besluit wordt onder *oorlog* mede begrepen het oorlogsgevaar en de andere buitengewone omstandigheden, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, van de Wet voor het reservepersoneel der krijgsmacht 1985.
3. Het derde lid komt te luiden:
 3. Dit besluit verstaat onder *de verplichting tot opkomst in werkelijke dienst in tijd van oorlog* de verplichting, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, van de Wet voor het reservepersoneel der krijgsmacht 1985.

ARTIKEL II

Het Besluit vrijstelling herhalingsoefeningen reserve-personeel (Stb. 1956, 519)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «(Stb. 619)» gewijzigd in: (Stb. 1989, 592)
2. Het tweede lid komt te luiden:
 2. In dit besluit wordt onder *oorlog* mede begrepen het oorlogsgevaar en de andere buitengewone omstandigheden, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, van de Wet voor het reserve-personeel der krijgsmacht 1985.
3. Het derde lid komt te luiden:
 3. Dit besluit verstaat onder *de verplichting tot opkomst in werkelijke dienst in tijd van oorlog* de verplichting, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, van de Wet voor het reserve-personeel der krijgsmacht 1985.
4. Het vierde lid komt te luiden:
 4. Dit besluit verstaat onder *de verplichting tot opkomst in werkelijke dienst in tijd van vrede* de verplichting, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van de Wet voor het reserve-personeel der krijgsmacht 1985.

B

Aan artikel 3, eerste lid, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
g. in zeer bijzondere omstandigheden verkeert waarin naar het oordeel van Onze Minister het belang van opkomst redelijkerwijs niet opweegt tegen het persoonlijk of zakelijk belang bij die vrijstelling.

ARTIKEL III

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 19 juli 1991

Beatrix

De Minister van Defensie a.i.,
J. E. Andriessen

Uitgegeven de *tiende* september 1991

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 18 december 1986, Stb. 649

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

NOTA VAN TOELICHTING

Met bijgaand besluit zijn wijzigingen aangebracht in het Besluit mobilisatievrijstelling reserve-personeel (Stb. 1956, 469) en het Besluit vrijstelling herhalingsoefeningen reserve-personeel (Stb. 1956, 519). Het betreft enerzijds een aanpassing aan de Wet voor het reserve-personeel der krijgsmacht 1985 (opnieuw gepubliceerd in Stb. 1989, 592), anderzijds een verruiming van de gronden waarop vrijstelling kan worden verkregen van een herhalingsoefening.

Artikel 6 van de genoemde wet bepaalt dat de Minister van Defensie naar bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de werkelijke dienst kan verlenen aan reserve-personeel dat voor oproeping in aanmerking komt. Aan de vrijstelling kunnen voorwaarden worden verbonden in het belang van de dienst.

In de onderhavige besluiten waren met betrekking tot opkomst in tijd van oorlog, oorlogsgevaar en andere buitengewone omstandigheden dergelijke voorwaarden reeds opgenomen. De voorwaarden waaronder in tijd van vrede vrijstelling van herhalingsoefeningen kon worden verkregen werden in het Besluit vrijstelling herhalingsoefeningen reserve-personeel limitatief opgesomd (artikel 3, in samenhang met de artikelen 2 en 3 van het Besluit mobilisatievrijstelling reserve-personeel). Herhaaldelijk kwam het voor dat vrijstelling werd verzocht in situaties die niet vielen onder deze opsomming. In dat geval was het beleid erop gericht om buiten de wettelijk opgesomde situaties slechts in zeer bijzondere omstandigheden vrijstelling te verlenen. Als voorbeelden van dit beleid kunnen worden genoemd: de onmogelijkheid om in geval van een korte oproeptermijn in de afwezigheid te voorzien, ernstige ziekte van de echtgenote, examenverplichtingen, gevaar voor het voortbestaan van het bedrijf waar de reservist werkzaam is.

De «militaire» ambtenarenrechter accepteerde in zijn jurisprudentie dit beleid als een redelijke wetstoepassing, daarbij in aanmerking nemende dat de geoefendheid van mobilisabele onderdelen van de krijgsmacht een voorwaarde is voor de paraatheid in tijden van oorlog of oorlogsgevaar. De ambtenarenrechter heeft er in verscheidene uitspraken wel op aangedrongen de wettelijke opsomming van de vrijstellingsgronden uit te breiden met een voorwaarde die ziet op de discretionaire bevoegdheid van de Minister in de onderhavige bijzondere omstandigheden. Op basis van het bovengenoemde beleid en mede aan de hand van de jurisprudentie terzake is in dit besluit een nieuwe vrijstellingsgrond geformuleerd (artikel 3, eerste lid, onderdeel g, van het Besluit vrijstelling herhalingsoefeningen reserve-personeel).

In deze vrijstellingsgrond is met betrekking tot een verzoek van een reservist die zich beroept op zeer bijzondere omstandigheden een afweging voorgeschreven tussen het belang van opkomst van de reservist voor herhalingsoefening en het persoonlijk of zakelijk belang bij diens vrijstelling. Vanzelfsprekend zal de uitkomst van deze afweging op dezelfde voet als dat momenteel mogelijk is, desgewenst aan het oordeel van de ambtenarenrechter kunnen worden onderworpen.

Voorts is van de gelegenheid gebruik gemaakt tot enige redactionele aanpassing van de onderhavige besluiten.

Dit besluit is getoetst aan de aanwijzingen inzake terughoudendheid van regelgeving. Het ontmoet uit dien hoofde geen bezwaar omdat

hieruit geen extra lasten voortvloeien voor overheid (inclusief justitieel apparaat), burger, bedrijfsleven of non-profitinstellingen. De lasten voortvloeiende uit de rechtsbescherming nemen niet toe.

Evenmin heeft dit besluit consequenties voor de positie van vrouwen.

De Minister van Defensie,
A. L. ter Beek